

Wyrok z dnia 8 sierpnia 2007 r.

II UK 15/07

1. Ustalenie daty, w której dziecko pobierające rentę rodzinną było na ostatnim roku studiów w rozumieniu art. 68 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 ze zm.) następuje na podstawie wpisu na ostatni rok studiów dokonanego w oparciu o regulamin obowiązujący uczelnię.

2. Osoba ubiegająca się o rentę rodzinną, która ukończyła 25 lat w okresie wakacji studenckich po ukończeniu nauki na przedostatnim roku studiów a przed rozpoczęciem zajęć na ostatnim roku studiów, na który uzyskała wpis, nie traci uprawnienia do świadczenia w oparciu o art. 68 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Przewodniczący SSN Jerzy Kuźniar (sprawozdawca), Sędziowie SN: Beata Gudowska, Jolanta Strusińska-Żukowska.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 8 sierpnia 2007 r. sprawy z wniosku Roberta S. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w P. o rentę rodzinną, na skutek skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 30 sierpnia 2006 r. [...]

o d d a l i ł skargę kasacyjną.

U z a s a d n i e

Wyrokiem z dnia 30 sierpnia 2006 r. [...] Sąd Apelacyjny w Warszawie zmienił, uwzględniając apelację wnioskodawcy Roberta S., zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego-Sądu Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie z dnia 10 maja 2006 r. oraz poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych-Oddziału w P. i przyznał wnioskodawcy prawo do renty rodzinnej od dnia 1 września 2004 r. Sąd drugiej instancji uznał, że ukończenie przez wnioskodawcę 25 roku życia na ostatnim roku

studiów w okresie wakacji studenckich nie pozbawia go uprawnień do renty rodzinnej przewidzianej w art. 68 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 ze zm.)

W skardze kasacyjnej od tego wyroku, pełnomocnik organu rentowego zarzucił naruszenie prawa materialnego - art. 68 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, polegające na przyjęciu, że prawo do renty rodzinnej przedłuża się do zakończenia ostatniego roku studiów, jeżeli dziecko ukończyło 25 rok życia w okresie wakacyjnym, poprzedzającym rozpoczęcie roku akademickiego, będącego ostatnim rokiem studiów i wniósł o jego uchylenie i oddalenie apelacji wnioskodawcy.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Stosownie do art. 398¹³ § 1 i 2 k.p.c. Sąd Najwyższy rozpoznaje sprawę w granicach skargi kasacyjnej (jej podstaw) i jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia, jeżeli skarga nie zawiera zarzutu naruszenia przepisów postępowania - tak jak w rozpoznawanej sprawie - bądź jeżeli taki zarzut okaże się niezasadny. Okoliczności faktyczne rozpoznawanej sprawy nie budzą wątpliwości, sporna pozostaje ich ocena w świetle przepisów prawa materialnego.

W myśl art. 68 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, renta rodzinna przysługuje dzieciom własnym do ukończenia nauki w szkole, jeżeli przekroczyły 16 rok życia, nie dłużej jednak niż do osiągnięcia 25 lat życia. Ustawodawca przyjmuje zatem, że z zakończeniem tej granicy wiekowej prawo do renty rodzinnej ustaje bez względu na okres, jaki pozostał do zakończenia nauki w szkole, jeżeli jest ona odbywana w szkole nie będącej szkołą wyższą. Jedyne wyjątek - w odniesieniu do odbywania studiów w szkole wyższej - ustanowiony został w art. 68 ust. 2 ustawy, dopuszczając dalsze, maksymalne przedłużenie okresu pobierania renty rodzinnej przez dziecko, które osiągnęło 25 lat życia, będąc na ostatnim roku studiów w szkole wyższej, do zakończenia tego ostatniego roku studiów. Przepis używa sformułowania „będąc na ostatnim roku studiów” zatem ocena uprawnień wnioskodawcy uzależniona jest od ustalenia, czy w dniu osiągnięcia wieku 25 lat był studentem ostatniego roku studiów na

uczelni wyższej. Według ustaleń faktycznych, organ rentowy odmówił przedłużenia wnioskodawcy prawa do renty rodzinnej z uwagi na ukończenie 25 lat na przedostatnim roku studiów. Sąd Okręgowy ustalił, że wnioskodawca urodzony 13 sierpnia 1979 r. był uprawniony do renty rodzinnej po ojcu od 25 października 1999 r. W dniu 30 czerwca 2004 r. zaliczył trzeci rok studiów uzyskując promocję na czwarty i ostatni rok studiów na Wydziale Nauk o Żywieniu Człowieka i Konsumpcji Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w W., a w dniu 13 sierpnia 2004 r. ukończył 25 lat. Zdaniem organu rentowego w dacie rozpoczęcia ostatniego roku akademickiego, co następuje w październiku każdego roku, wnioskodawca miał ukończone 25 lat, zatem przed dniem 1 października 2003 r. był studentem przedostatniego roku. Podstawą tego stwierdzenia był fakt, że w większości wyższych uczelni zajęcia ze studentami na każdym roku rozpoczynają się w październiku. Kwestia ukończenia przez studenta jednego roku studiów i rozpoczęcia następnego nie była uregulowana w ustawie z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym (Dz.U. Nr 65, poz. 385 ze zm.) lecz określona regulaminem studiów uchwalanym przez samą uczelnię. Również po zmianie stanu prawnego i wejściu w życie z dniem 1 września 2005 r. nowej ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U. Nr 164, poz. 1365 ze zm.) kwestia organizacji studiów należy do uczelni. W związku z tym ustalenie daty, w której dziecko pobierające rentę rodzinną było na ostatnim roku studiów w rozumieniu art. 68 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach, następuje na podstawie wpisu na ostatni rok studiów dokonanego w oparciu o regulamin obowiązujący uczelnię. W regulaminie określa się również indywidualny tok studiów, w którym daty rozpoczęcia i ukończenia poszczególnych semestrów i lat studiów nie muszą zbiegać się z datami obowiązującymi ogół studentów. W każdym wypadku regulamin uczelni decyduje o tym, na którym roku studiów studiuje dany student. Sąd Apelacyjny opierając się na dokumentach wystawionych przez uczelnię prawidłowo ustalił, że w dniu 30 czerwca 2004 r. wnioskodawca po zdaniu wszystkich egzaminów uzyskał wpis na czwarty, ostatni rok studiów, a tym samym w chwili ukończenia 25 lat (w dniu 13 sierpnia 2004 r.) był studentem ostatniego roku studiów wyższych. Skoro przepis art. 68 ust. 2 mówi o dziecku „będącym na ostatnim roku studiów”, nie można przyjąć, że Sąd Apelacyjny dokonał jego nieprawidłowej, rozszerzającej interpretacji. Stanowisko, że określenie ostatniego roku studiów wyższych dla celów przedłużenia prawa do renty rodzinnej następuje w oparciu o postanowienia regulaminu studiów obowiązującego w konkretnej szkole wyższej, Sąd Najwyższy zajął w wyroku z dnia 28 paź-

dziennika 2003 r., II UK 138/03 (OSNP 2004 nr 15, poz. 271). Z kolei w wyroku z dnia 20 kwietnia 2006 r., I UK 265/05 (niepublikowany), wskazano że ustalenie daty, w której dziecko pobierające rentę rodzinną było na ostatnim roku studiów w rozumieniu art. 68 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, następuje na podstawie wpisu dokonanego w oparciu o regulamin obowiązujący w uczelni. Aktualny jest także pogląd zaprezentowany w uchwale z dnia 23 lutego 1989 r., III UZP 3/89 (OSP 1990 nr 5-6, poz. 246), wydanej na podstawie art. 39 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz.U. Nr 40, poz. 267 ze zm.). Sąd Najwyższy stwierdził w niej, że studentka, która na przedostatnim roku studiów zdała wszystkie wymagane egzaminy, i która ukończyła 25 lat życia przed rozpoczęciem zajęć w nowym roku akademickim, zachowuje prawo do renty rodzinnej do zakończenia ostatniego roku studiów. Fakt, że osoba ubiegająca się o rentę rodzinną ukończyła 25 lat w okresie wakacji studenckich po ukończeniu nauki na przedostatnim roku studiów, przed rozpoczęciem zajęć na ostatnim roku studiów, na który uzyskała wpis, nie oznacza, że utraciła uprawnienia do świadczenia w oparciu o art. 68 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. orzekł jak w sentencji.

=====